

MERITUULIVOIMAN KOORDINAATIORYHMÄN 3. KOKOUS

Ajankohta pe 9.5.2025 klo 12.30–15.30

Sijainti Kirkkokatu 12, Helsinki, kokoushuone Aleksanteri
Microsoft Teams

Osallistujat Outi Vilén, puheenjohtaja (TEM)
Tuuli Oikarinen (TEM)
Roland Magnusson (Energiavirasto)
Annina Alasaari (Energiateollisuus ry)
Laura Ihamäki (Fingrid Oy)
Harri Mäki-Reinikka (UM)
Jesse Kosonen (PLM)
Veera Villikari (Suomen uusiutuvat ry)
Lauri Kuuliala (Väylävirasto)
Jani Koironen (Traficom)
Tiina Arto, sihteeri (Energiavirasto)

Etänä Mari Pohja-Mykrä (YM)
Riku Varjopuro (SYKE)
Tuominen Markku (Metsähallitus)
Mikael Nordström (Metsähallitus, luontopalvelut)
Orian Bondestam (MMM)
Laura Rantanen (LVM)
Sami Järvenpää (SM)
Vesa Peltola (Suomen Kuntaliitto ry)
Johanna von Knorring-Rosenlew (VM)
Susanna Roslöf (Satakuntaliitto)

Koordinaatioryhmän ulkopuoliset osallistujat ja esittäjät Stefan Fransman, Ahvenanmaan maakuntahallitus
Ralf Häggblom, Ahvenanmaan maakuntahallitus
Eeva Havas, RVL
Björn Nykvist, HPP Asianajotoimisto Oy
Antti Rintakoski, HPP Asianajotoimisto Oy
Tarja Pirinen, HPP Asianajotoimisto Oy
Mari Saario, Sweco Finland Oy
Ulla Värre, Sweco Finland Oy

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja kertoi kokouksen kulun.

2. Rahoitusjärjestelyt merituulivoimahankkeille Suomen talousvyöhykkeellä -selvityksen esittely ja keskustelu jatkotoimenpiteistä Björn Nykvist, Antti Rintakoski ja Tarja Pirinen, HPP Asianajotoimisto Oy

Työ- ja elinkeinoministeriö on teettänyt viime vuonna HPP Asianajotoimisto Oy:llä selvityksen koskien merituulivoiman rahoitusjärjestelyitä etenkin talousvyöhykkeellä. Asia liittyy merituulivoiman edistämisen toimenpidesuunnitelman ehdotukseen, jonka mukaan talousvyöhykettä koskevien merituulivoimahankkeiden oikeuksien vakuusjärjestelyjä tulee kehittää. Selvitys saatettiin loppuun joulukuussa. Selvityksen tarkoituksena on ollut erityisesti selvittää projektirahoituksen pääpiirteitä ja kartoittaa, minkälaisia edellytyksiä projektirahoitusta tarjoavat rahoittajat lähtökohtaisesti asettavat käyttöoikeuksille ja mitä pankit tarvitsevat vakuusmielessä. Talousvyöhykkeellä ei ole kiinteistöjärjestelmää, minkä vuoksi hankkeiden rahoituksen vakuusjärjestelyitä ei voida toteuttaa kuten maalla tai aluevesillä sijaitseville tuulivoimahankkeille kiinteistöpanntauksilla. Selvityksessä on vertailtu talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeita maalla ja aluevesillä sijaitseviin tuulivoimahankkeisiin sekä kaivoshankkeisiin. Lisäksi Suomen talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeita on vertailtu vastaaviin hankkeisiin verrokkimaissa.

Esityksen mukaan oletettavaa on, että merituulivoimahankkeiden velkarahoituksessa tullaan käyttämään projektirahoitusta. Projektirahoituksessa lähtökohtana rahoittajien riskienhallinnan näkökulmasta on, että kaikki yhtiön omaisuuserät pantataan lainan vakuudeksi. Lähtökohtaisesti rahoittaja myös edellyttää, että kaikki yhtiön omaisuuserät ja keskeiset luvat ovat siirrettävissä kokonaisuudessaan. Nykvistin mukaan hankkeiden tosiasiallinen arvo määrittyy hankkeen voimaloiden ja muun infrastruktuurin arvon lisäksi käyttöoikeudesta operoida hanketta. Nykvist korosti, että merituulivoimassa on kyse globaalista toiminnasta, jossa kilpaillaan muiden maiden kanssa esimerkiksi taloudellisia tukia vastaan; hankekehittäjät tekevät kokonaisarvion maan ja sen kokonaisjärjestelmän eduista ja haitoista/riskeistä. Jos Suomessa on toimiva järjestelmä hyödyntämisoikeuksista, jotka kelpaavat pankeille, ja jotka toimivat vakuuksina rahoittajien lainoille, niin tämä voidaan katsoa kilpailueduksi.

Esityksen lopuksi esiteltiin ajatuksia mahdollisesta uudesta vakuuslajista talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeille. Kyseessä olisi hybridimalli, joka perustuisi kiinteistökiinnityksissä ja kaivospanntioikeuksissa sovellettuihin malleihin. Tällaista uutta lajia varten voitaisiin perustaa talousvyöhykkeen merituulivoimarekisteri, johon hyödyntämislupa ja siihen vahvistettavat panttioikeudet voitaisiin rekisteröidä.

Esityksen jälkeen Oikarinen tiedusteli, missä kohtaa asia tulisi rahoitettavuuden näkökulmasta hyvä olla ratkaistu eli mahdollinen rekisteri tulisi olla käytössä. Nykvistin mukaan järjestelmän tulisi olla meluiten robusti jo ensimmäisen kilpailutuksen avautuessa, vaikka sijotuspäätös voikin olla pitkällä tulevaisuudessa. Mikäli talousvyöhykkeen hankkeille ei ole olemassa selvää panttausjärjestelmää, tämä voi Nykvistin mukaan vaikuttaa kilpailukäyttäytymiseen. Eli siltä osin

kuin sääntelyn viitekehys ei ole tiedossa, kun tarjoukset kilpailutuksessa on jätettävä, tämä voi vaikuttaa hankkeiden kiinnostavuuteen ja tarjottavaan hintaan. Rahoittajien näkökulmasta riittävää on, että malli on toimiva kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun lainasopimus tehdään.

Ihamäki tiedusteli, tarvitseeko uusi mahdollinen rekisteri uutta lain-säädäntöä. Nykvistin mukaan tarvittaisiin kokonaan uusi laki tai ole-massa olevan lain muuttaminen, jos selvityksessä ehdotettu rekisteri toteutettaisiin. Oikarisen mukaan TEM:ssä ei olla vielä mietitty, miten asia mahdollisesti toteutettaisiin. Oikarisen mukaan maalla ja alue-vesillä asiaa säätelee maakaari-säädös, jonka kautta asiaa ei voida laajentaa talousvyöhykkeelle.

Lisäksi keskustelua syntyi muun muassa hyödyntämisluvan kes-tosta, jonka tulisi olla pidempi kuin hankkeen tekninen käyttöikä sekä hyödyntämisoikeuden siirto-oikeudesta ja mahdollisista peruutusikä-tännöistä lain pohjalta. Nämä tulee olla selkeästi määritetty ja enna-koitavissa, koska ne vaikuttavat mm. hankkeen vakuusarvoon.

Vilénin mukaan hanketoimijat ovat nostaneet hyvin vähän esille kiin-teistöjärjestelmän puuttumista ja sen vaikutuksia talousvyöhykkeen vakuusmenettelyihin. Alasaari tiedusteli, onko selvitys jo julkisesti saatavilla, ja onko hanketoimijoiden kanssa keskusteltu. Nykvistin mukaan selvitystä ei ole vielä julkaistu ja TEM vastaa selvityksen julkaisun aikataulusta. Nykvistin mukaan tarkoitus on pitää vastaa-vanlainen esitys selvityksestä Suomen uusiutuvat ry:n merituulivoi-mavaliokunnalle. Kyseisen esityksen ajankohdasta on tarkoitus kes-kustella erikseen TEM:n kanssa.

Kysymysten jälkeen HPP:n edustajat poistuivat kokouksesta.

Vilénin mukaan selvityksen pohjalta on nyt saatu hyvin rahoittajien näkökulmaa asiasta. On selvää, ettei asiaa ehditä viedä säädösta-solle ennen ensimmäistä kilpailutusta, mutta jonkinlainen kuva osallistujilla olisi hyvä olla asian kehityksestä. Jatkotyöstönä sovittiin, että TEM järjestää yhdessä ET:n ja Suomen uusiutuvat ry:n kanssa sidosryhmätilaisuuden asiasta. Vilénin mukaan selvityksen pohjalta asiaa tullaan viemään TEM:ssä eteenpäin. Kyseessä on lopulta po-liittinen päätös ja poliittiselta puolelta on löydettävä tahtotila.

3. Keskustelu merituulivoimataavoitteesta

Vilén esitteli viime kokouksen pohjalta TEM:n valmistelemia kansalli-sia merituulivoimataavoitteita vuosille 2040 ja 2050. Tavoitteissa on huomioitu erikseen aluevedet, Suomen talousvyöhyke ja Ahvenan-maa. Merituulivoiman edistämisen toimenpidesuunnitelman mukai-sesti tavoitteet määritellään tulevien kilpailutusten kautta eli näkökul-masta, johon valtio voi vaikuttaa. KV-yhteyksiin tarvitaan kuitenkin myös numeerisia tietoja, joten ehdotuksessa on esitetty valtion mah-dollistama merituulivoiman kapasiteettimäärä kyseisille vuosille. Sekä Metsähallitus että Ahvenanmaa piti esitettyjä tavoitteita kan-nattavina ja realistisina.

Magnusson tiedusteli, mitä mieltä Fingrid on esitetyistä kapasiteetti-määristä. Ihamäen mukaan kyseessä on suuret luvut, etenkin Suo-

men nykyiseen kulutushuippuun nähden. Sähkön kulutuksen odotetaan kuitenkin kasvavan, mutta on huomioitava myös eri tuotantomuotojen kasvu. Asiaa sivuten Ihamäki mainitsi, että [hallituksen esitys sähkömarkkinalain muutoksista](#) on annettu tällä viikolla, jonka yhtenä tavoitteena on mahdollistaa uusiutuvan energian tuotantolaitoksen liittäminen suoraan erillisellä linjalla kulutuskohteeseen.

Koordinaatioryhmä oli samaa mieltä siitä, että vaikka hallitusohjelman mukainen tavoite on määritetty asetettavaksi vuodelle 2035, tämä tulee liian pian, ja on siten liian haastava.

TEM:n valmistelemien tavoitteiden pohjalta koordinaatioryhmän ehdotus Suomen merituulivoimatavoitteeksi on, että valtio mahdollistaa 12 gigawatin merituulivoimakapasiteetin rakentamisen vuoteen 2040 mennessä ja 20 gigawatin merituulivoimakapasiteetin rakentamisen vuoteen 2050 mennessä tarjoamalla riittävän määrän merituulivoima-alueita pääasiassa kilpailutusten kautta hankekehittäjien käyttöön sekä tavoitteet mahdollistavalla lainsäädännöllä. Kilpailutusten järjestämisen aikataulussa huomioidaan merituulivoimahankkeiden hankekehitykseen ja rakentamiseen tarvitsema aika. Merituulivoimahankkeiden toteutuminen tavoitteiden mukaisessa laajuudessa edellyttää huomattavaa kasvua sähkön kysynnässä sekä merituulivoimapuistojen tuottaman sähkön siirtämistä osin suoraan kulutuskohteisiin.

Ehdotettu tavoite on tarkoitus sisällyttää päivitettävään energia- ja ilmastostrategiaan.

4. Merituulivoiman edistämisen toimenpidesuunnitelma

Tauon jälkeen käytiin läpi vastuutahoittain kierros toimenpiteiden edistymisestä. TEM:n ja YM:n vastuulle kuuluvia toimenpide-ehtouksia käytiin läpi viime kokouksessa.

VM:n vastuulle kuuluvan aluevesien merituulivoimaloiden kiinteistöveron alennuksen osalta von Knorring-Rosenlew tarkensi kokouksen jälkeen, että merituulivoiman kiinteistöveron kevennys aluevesillä ja kiinteistöverotuksen ulottaminen talousvyöhykkeelle etenevät samassa esityksessä. Tavoitteena on aloittaa lausuntokierros mahdollisimman pian. Esitysluonnos on poliittisessa harkinnassa.

Toimenpide-ehdotus koskien merituulivoiman yhteisiä suunnitteluperiaatteita Ruotsin kanssa on LVM:n ja YM:n vastuulla. Rantanen kertoi, että ehdotus linkittyy vahvasti merialuesuunnitteluun, jossa tavoitteena on saada entistä enemmän alueita merituulivoiman käyttöön siten, että kokonaisuus palvelee molempien maiden merenkulkua. Virastotasolla yhteistyötä tehdään paljon, mutta korkeamman tason koordinaatiota tarvitaan edelleen. Pohja-Mykrä kertoi, että rannikon maakuntien kanssa on perustettu yhteisfoorumi pohjoismaiselle merialuesuunnitteluyhteistyölle. Tavoitteena on huomioida koko Itämeren merialueen vihreä siirtymä ja luoda merituulivoiman osoittamiseen yhteisiä periaatteita. Pohja-Mykrä kertoi, että Ruotsin merialuesuunnitelman muutosehdotukset ovat tällä hetkellä [lausunnolla](#).

LVM:n päävastuualueelle kuuluvaa toimenpide-ehdotusta, jonka mukaan tuotetaan tarkempaa merenkulkua koskevaa tietoa merialue-

suunnittelun ja alueidenkäytön suunnittelun tueksi, vievät käytännössä eteenpäin Traficom ja Väylävirasto. Koirasen mukaan jäättömää aikaa koskeva selvitys on hiljattain julkaistu [Traficom sivuilla](#). Selvitys on osa laajempaa hanketta ja Kuulialan mukaan Väylävirasto vastaa hankkeesta talvimerenkulun osalta, josta julkaistaan myöhemmin tietoja. Itämeren kauppalaivastosta on myös tulossa raportti kesäkuun lopussa.

Talousvyöhykkeen merituulivoiman purku- ja ennallistamisvelvoitetta koskien Vilén kertoi, että vastuu asiaa koskevasta lakihankkeesta on tarkentunut TEM:lle. TEM on saanut VN-Tutkiva-rahoitusta asiaa koskevaan selvitykseen.

Vilén kertoi, että kalastuselinkeinon toimintaedellytysten turvaamiseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden valinnassa on tehty tiivistä yhteistyötä MMM:n kanssa, eikä valittaviin alueisiin ole jäänyt merkittäviä kalastusalueita. MMM:n mukaan asiassa on kohdullisesti onnistuttu. Talousvyöhykkeen merituulivoima-asetuksen valmistelussa on myös tehty yhteistyötä muun muassa kaapeleiden suojaamiseen liittyen.

Vilén kertoi, että OM:n vastuulle kuuluva vesiluvan sujuvoittamista koskeva toimenpide-ehdotus ei ole konkreettisesti edennyt eli resurssitarpeet eivät ole tarkentuneet, mutta asia on aktiivinen.

Varjopuron mukaan merellisen havaintotoimintotoiminnan kehittäminen on prosessissa ja SYKE on yhteydessä muihin vastuutahoihin.

Kantaverkon liittymismenettelyiden kehittäminen on ollut Ihamäen mukaan Fingridissä pöydällä viime aikoina etenkin suurten kulutus-hankkeiden osalta. Ihamäen mukaan tarkoitus on kehittää ehdollinen liittymissopimus, aiemmin [julkaisussa](#) esitetyn esiliittymissopimuksen sijaan. Fingrid pitää kahden viikon päästä yhteistilaisuuden Suomen uusiutuvat ry:n ja hanketoimijoiden kanssa, jossa asiaa on tarkoitus käsitellä myös merituulivoiman näkökulmasta.

Merituulivoima-alan viestintää koskien Villikari kertoi, että Suomen uusiutuvat ry on muun muassa osallistunut OPO-päiville, joissa oppilaitoksille on viestitty työllisyysmahdollisuuksista. Villikari kertoi myös, että Tampereen ammattikouluun on tulossa laajempi uusiutuvan energian hankkeisiin keskittynyt koulutusohjelma. Alasaaren mukaan ET:ssa koulutuksesta ja osaamisesta vastaa Henna Hirvonen. Merituulivoimaa koskevaa viestintää viedään ET:n toimesta eteenpäin tällä hetkellä etenkin sosiaalisen median kautta.

5. Talousvyöhykkeen merituulivoima-alueita koskevan päätöksen valmistelu:

Talousvyöhykkeen merituulivoima-alueet

Outi Vilén, TEM

Vilén esitteli alustavia talousvyöhykkeen merituulivoima-alueita. Alustaviin alueisiin pyydettiin näkemyksiä merituulivoiman koordinaatiryhmän jäseniltä sekä hankekehittäjiltä. Alueisiin saatiin kommentteja 17 taholta, joiden pohjalta alueiden määrää, kokoa ja sijaintia on tarkennettu. Useampi alue poistettiin ehdotuksista muun muassa meren syvyyden ja kalastusvaikutusten vuoksi. Tarkennetut

alueet lähtevät suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointiin (SOVA). Vilénin esittelyn jälkeen keskustelua käytiin alueiden erityispiirteistä.

Lopuksi Vilén esitteli mahdollisia ehtoja, joita valtioneuvoston lopullisessa aluevalintapäätöksessä tulisi olemaan. Tavoitteena on, että aluevalintapäätöksessä on tiettyjä ehtoja liittyen alueen käyttöön, jotka toimijalla tulisi olemaan tiedossa ennen kilpailuun osallistumista.

Suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (SOVA)

Mari Saario ja Ulla Värre, Sweco Finland Oy

Saario esitteli talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden SOVA-menettelyä. SOVA-menettelyssä on kyse paljon ylätasoisemmasta asiasta kuin hankkeen YVA-menettelyssä, koska SOVA-menettelyssä ei arvioida yhden hankkeen ympäristövaikutuksia vaan suunnitelmaa eli tässä tapauksessa käytännössä aluevalintapäätösluonnosta. Talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden SOVA-menettelyn lähtökohtana on kolme eri skenaariota merituulivoimahankkeiden toteutumisesta alueille.

SOVA-menettelyn kuuleminen tapahtuu kahdessa osassa. Ensimmäinen kuuleminen alkaa lähiaikoina ja toinen kuuleminen tapahtuu syksyllä. Varsinaiset lausunnot arvioitavaan suunnitelmaan ja ympäristöselostukseen annetaan toisessa vaiheessa. Kuulemiseen voivat Espoon sopimuksen myötä osallistua muut Itämeren maat.

Lopullinen ympäristöselostus arvioidaan valmistuvan lokakuussa, jonka jälkeen valtioneuvosto voi tehdä aluevalintapäätöksen.

6. Muut ajankohtaiset

Vilén kertoi, että talousvyöhykkeen merituulivoima-asetus tulee lausunnoille toukokuun lopulla. Lausuntoaika tulee olemaan ainakin heinäkuun alkuun. TEM järjestää asiasta erillisen webinaarin.

Puolustusministeriön osalta koordinaatioryhmän jäsen on muuttunut. Jatkossa Anu Sallisen tilalta PLM:n jäsen koordinaatioryhmässä on Jesse Kosonen.